

„Soča“ izhaja vsak petek in velja
s pošto prejemana ali v Gorici na dom
posiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrť leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „po-
lanical“ se plačuje za navadno tristo-
p-ko vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po
10 kr. v Gorici v tobakarnici v go-
sposki ulici, blizu „treh kron“, na
starem trgu; in nunski ulici; v Trstu
v tobakarnici: Via della caserma št. 3.
in v Ajdovščini pri trgovcu g. Dolencu.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo
uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski
tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“
na Koreniji v Stica - vi hiši št. 10 II.
nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj
se blagovoljno frankujejo. — Delalcem
in drugim nepremožnim se naročnina
zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Goriški deželni zbor.

5. seja, 6. sept.

V tej sesiji je samo danes bar. Depretis navzoč
kot deželni poslanec.

Predsednik priobči naslednji predlog poslanca
Del Torre-ja: „Deželnemu odboru je naročeno, naj se
poteza pri c. kr. vladi zato, da se med elementarne
škole, obsežene v postavi zastran odškodbe davkov,
sprejmejo in poravnajo tudi tiste, katere zakrivljajo
suša, zmrzal, slana in tudi trta uš, ker zapahnejo
ali pomanjšajo tudi te škode poljedelcem tiste vire
dohodkov, na katere se naslanja davek“. Ta predlog
je bil v 6. seji sprejet brez ugovora.

Po prestopu na dnevni red poroča poslanec dr.
Abram v imenu pravnega odseka o vprašanjih v vlade
zastran vredbe administrativne službe, ter predlaga,
naj sklene zbor:

1. Na podlagi storjenih skušenj in z ozirom na
sedanjo politično vredbo meni deželni zbor, da ni ne
potrebno, ne želeli, da se lastnemu delokrogu občin
odtegnejo nekatera ali vsa policijska opravila ter pre-
ložijo v izročeni delokrog ali deloma tudi v delokrog
političnih oblastnih.

2. Dež. zbor misli, da se ustanovitev okrajnih
zastopov v zmislu členov XVII in XIX postave od 5.
marca 1872, št. 18. drž. zak. z delokrogom dolo-
čenim v 3. točki predloženih vprašanj in osnovanih
po namenu 2. točke omenjenih vprašanj ne vjema s
praktično potrebo v pokneženi grofiji Goriški in Gra-
diški.

Predloga se sprejemata brez razprave.

Poslanec Gasser predlaga v imenu dež. odbora,
naj sklene zbor:

1. Potrudi se načrt pogodbe zastran dovoljenja
vžitka kmetije „Pri kapucinih“, obstoječe iz hiše št.
120 v p. in zemljišč št. 7, 8, 9, 10 stare mere v št.
Petru (goriško obmestje) v korist dež. kmetijske šole,
in pooblasti se dež. odbor, da sklene s c. kr. dru-
štvom dotično pogodbo ter oskrbi knjižbo.

2. Podpora 1000 gl. dovoljena c. k. kmetijske-
mu društvu v seji 24. marca 1876 iz dež. zaloga po-
množi se na letnih 1170 gl., in se bo plačevala km.
društvu do takrat, ko bi imel nehati omenjeni vžitek,
in bi se kmetija povrnila v neomejeno last c. k. km.
društva. V poslednjem slučaju bi se podpora zmanj-
šala po sklepu 10. febr. 1863 na letnih 500 gl.

3. Kmetija kmetijske šole „pod Turnom“ z on-

dotnim zemljiščem in z zemljiščem pod Šempetrom,
kakor tudi s senošetjo na Blanci odloči se, če kme-
tijska šola neha, po dogovoru dežele s c. kr. kmet.
društvom za kmetijske namene in v prvi vrsti v pov-
zdigo kmetijskega poduka.

4. §. 15. sedanjih pravil dež. km. šole popravi
se tako: Nadzorstvo šole gre dež. odboru, kateri bo
v tehnično-didaktičnih zadevah poprašal šolski odsek
(Curatorij) za mnenje; odsek pa bo sestavljen iz e-
nega zastopnika c. k. vlade, 2 zastopnikov dež. od-
bora in 4 zastopnikov c. kr. kmetijskega društva.
Profesorja voditelja bosta vsak mesec poročala dež.
odboru o stanu šole in gospodarstva.

5. C. kr. km. društvu priznava se pravica na-
zaj vzeti, dež. odboru pa dolžnost povrniti kmetijo
„Pri kapucinih“ z vsem, kar pripada njej, in noben
ugovor ne obvelja proti temu, in km. dru-
štvo tudi ne bo dolžno nobene odškodbe dajati, ako
se zgorej naštetih sklepi ne izpolnjuje ali pa popolnem
ne izpolnjuje.

Zbor potrdi vse te predloge.

Poslanec dr. Abram poroča v imenu pravnega od-
seka o peticiji dolenskih (v Brdih) občinarjev za za-
družbo dolenske županije, in zbor sprejme ta pred-
log: Peticija dolenskih občinarjev od 29. avg. 1881
odstopi se dež. odboru z naročilom, da stori potrebne
korake za ločitev davkovskih občin, spadajočih k se-
danji županiji dolenski in da sporoči o tem dež. zboru
v prih. sesiji ter mu predloži dotični načrt postave.

Kakor je znano, je dolenska občina na meji, in
ima z laškimi občinami pogostoma in večletne prepire.
Zato je zares želeli, da se tamošnje slovenske občine
združijo, takó da bodo prištele k Slovencem tudi ob-
čine Mernik, Kozbana in Hruševlje.

Po predlogu dež. odbora, o katerem poroča po-
slanec Gasser, sklene zbor: 1) §. 6. pravil dež. km.
šole popravi se tako: Dvoletni tečaj se bo začel
vsako leto 1. novembra in bo trajal celo leto
razen 8 dni počitnic o Božiči, o Pustu in o Veliki
noči. 2) Dež. odbor je pooblaščen, da potrosi do
30.000 gl. in od teh 22.000 gl. za poslopja, potreb-
na s lovenskem u oddeku in 8000 gl. da dopolni
poslopja ital. oddelka; naroči se mu ob enem, da na-
črte, sestavljene po poročevalcu da pregledati tehni-
nim in kmetijskim izvedencem v dvojni namen, da
poizve namreč, ali so predlogi primerni, in da je
jemlje v poštev kar mogoče veliko varčnost. 3) Dež.
odbor se pooblasti, da kupi 21 železnih posteljakov

za spalnice gojencev obeh oddelkov dež. km. šole, in
da potrosi v ta namen do 300 gl.

Poročevalec dr. Abram. Po predlogu pravnega
odseka odstopi se peticija župansteve pol. okraja se-
žanskega od 25. avg. t. l. deželnemu odboru, da jo
pretrse, in da poda morda v prih. sesiji svoje pred-
loge o tej zadevi.

Ta peticija prosi, da se naloži davek onim, ki
se ženijo in onim, ki se izseljujejo. Ali povedano ni
bilo v njej, koliko davka naj bi se določilo, in ker je
bila peticija po prek presplošno osnovana, ni se mogla
že letos pretresavati.

Posl. Gasser poroča v imenu odborovem, in sprej-
me se naslednji predlog: Obrtniški šoli v Marianu
dovoli se 800 gold. podpore s pogojem, da kupi vr-
talni stroj (vrtalnik), kateri ne bo samo za šolsko po-
trebo, ampak se bo v šolski delavnici prepuščal tudi
marijskim rokodelcem, kateri bi ga hoteli rabiti, in
to proti plačilu majhne davščine.

Dež. odbor je pooblaščen, da veli postaviti na
poslopje bolnišnice usmiljenih bratov, katero je last-
nina glavnega zaloga za uboge, 8 strelovodov, in da
porabi v ta namen 708.50 gl. iz imenovanega zaloga.

Strežaju dež. šole kmetijske F. Kodermacu po-
viša se plača od 300 na 390 gl. na leto zraven sta-
novnine 60 gl.

Na to sledé poročila peticijskega odseka. Posl.
Benardelli poroča o peticiji društva za zdravljenje
bolnih dijakov na Dunaji v dosego podpore. Zbor pre-
stopi na dnevni red, ne zaradi tega, kakor bi ne pri-
znaval vrednosti in važnosti imenovanega društva, am-
pak gledé na to, da se je oziral na prošnje po sa-
mičih dijakov naše dežele. Naj takoj povemo, da
se je dež. zbor goriški v tem pogledu, kakor vsacej,
takó tudi letos kaj plemenito obnašal. Odločil je nam-
reč vsakemu dijaku z velikih šol, ki je bil potreben
in vreden, brez obotavljanja za l. 1882 po 80 gold.
podpore.

Odboru občinskega muzeja v Ogleji se je dovo-
lilo 150 gold. podpore, katere izplača dež. odbor iz
zaloga za izredne stroške l. 1882.

O prošnjah 3 učiteljskih pripravnikov v Kopru
prestopi zbor na dnevni red, menda z ozirom na to,
da je dež. zbor že parkrat prosil vlado, naj priprav-
nišnico iz Kopra premesti v Gorico, kjer so za pri-
pravnike po vsem ugodniše razmere, vlado se pa na
dež. zbor ni ozirala, in potem tudi zaradi tega, ker

LISTEK.

O cerkveni glasbi.

(Spis. Štefan Šuligoj.)

(Konec.)

Nasprotnike latinskega cerkv. petja moti poseb-
no to, da ima vzhodna cerkev slovansko liturgijo, in
da je isto papež ob času sv. Cirila in Metoda dovolil.
A pomisliti je treba, da dovoljenje obsega le staro
slovensščino, kakor sta jo sv. Ciril in Metod v cerkev
vpeljala, ne pa sedanje slovensčine ali pa sploh ka-
kega drugega živega jezika, in to staro slovensko li-
turgijo je potrdil tudi sedanji papež, nikakor je pa
ni razširil na novoslovensko. To potrjuje pa zadeva
le iste kraje, kjer je bila uže dosedaj slovanska litur-
gija v navadi, in nikakor ni mogoče vpeljati je brez
posebnega dovoljenja v krajih, kjer ni bila dosedaj
vpeljana. Sicer bi gotovo bili slovanski narodi sv.
očetu hvaležni, ako bi dovolil to liturgijo po vseh
slovanskih deželah, pa tega dovoljenja se nam ni na-
dejati v sedanjih okoliščinah. *) Tudi ob času triden-
tinskega zbora je veliko dostojanstvenikov se potego-
valo, in med njimi tudi sam cesar Ferdinand, je bil

*) Dovoljenje za vso liturgijo in samo za cerkveno
petje na koru, za katero je najprej govoril tudi „cerk. pe-
vec“, dela tak razloček, da je ta tudi sedanji razmeram
vgoden.

za to, da bi se sveti obredi v narodnem jeziku
opravljali. Toda zbrani očetje so to stvar tehtno pre-
mislili, pa vendar izrekli, da v zapadni kat. cerkvi
ostane stara, nespremenjena latinščina liturgični jezik.
Zlasti gledé na sv. mašo pravi zbor: „Dasi ima sv.
maša mnogo poudčnega v sebi, se vendar očetom ni
zdelo primerno, da bi se tu in tam v navadnem je-
ziku opravljala.“

Cerkv. pevce je hotel s svojim spisom v „Soči“
posebno Ceciljance pikniti. A ni treba misliti, da rav-
no Ceciljanci hočejo latinščino v cerkev vrviti, kajti
Ceciljanci hočejo le pravilno cerkveno petje, po na-
tanjnih cerkv. ukazih in določbah. Tudi ne vpeljuje-
jo ničesar novega, ker tako so peli v cerkvi že pred
300 leti.

Ceciljanci imajo res še veliko nasprotnikov, ali
kteri so isti? Nevedeči in lenuhi. Kdor pozna cerkv.
določbe in ima voljo, se za cerkv. petje potruditi, ne
bode nikdar Ceciljancem nasprotoval. Brez dela in
truda ne bomo nič dosegli.

Da je pri nas na Goriškem še tako slabo cerkv.
petje, je krivo, da imamo malo duhovnikov, kateri bi
se kaj brigali za petje, in tudi cerkv. pevcev prav
nič ne podpirajo! Kako hočemo imeti pravo petje v
cerkvi, ako se organistu plača na leto borih 40—60
gl., in pri tem mora še za pevce in muzikalijske skr-
beti! Koliko cerkv. dobiš, da bi imele svoj lastni re-
pertoir? Mislim, da jih lahko na prstih ene roke za-
šteješ. Jaz vem, da ima pri nas mnogo organistov do-
bro voljo, ali, ako se jim še od strani cerkv. pred-

stojnikov zapreke delajo, ni mogoče misliti na kak
vspan.

Slabo je tudi to, da nimamo v goriški nadško-
fiji nobenega društva za cerkveno glasbo. Pred ne-
koliko leti je namarovalo nekaj za cerkv. petje vne-
tih možakov na Cerkljanskem ustanoviti podružnico
cecilj. društva, *) in posreči ta ideja ni še zaspala,
ampak se je, kakor je pisec teh vrst za gotovo izve-
del, še močnejše vkoreninila. Da bi se namreč pravo
cerkv. petje bolj razširjevalo, nameravajo tu omenjeni
gospodje ustanoviti podružnico za celo Goriško, in
v ta namen hočejo pred ustanovitvijo napraviti nekaj
blizu Gorice shod cerkv. pevcev in prijateljev cerkv.
glasbe. Na shodu bi se o tej ideji natančneje pogo-
vorili, izurjeni cerkv. pevci pa bi o tej priliki dejan-
sko pokazali lepoto pravega cerkv. petja, in s tem
spodbudili tudi druge tovariše za tako petje.

Ako se ta lepa misel res uresniči, kar bi bilo
za prospan cerkv. glasbe zelo koristno, bi se naši
nasprotniki gotovo prepričali, da hočemo in se trudi-
mo za pravo cerkv. petje, in ne delamo pri tem ško-
de narodnosti. Tudi upam, da dobi gori omenjeno
društvo pri tem shodu gotovo toliko udov, da bodo
moglo uspešno delovati, posebno pa, ako bodo še cerkv.
predstojništva kaj v to koristno napravo pomagala.

*) Takó je edino prav; kajti samostojnega društva so
vam je bati, ker bi hiralo. Imojno načelo ne Slovenskem na
vse strani: Za vsako potrebo po eno glavno društvo, po
en gla. ni organ itd., katerim naj bo vse drugo podrejeno!

se kaže, da imamo za zdaj v naši deželi že dovoljno število učiteljev.

Dijakoma na kr. kmetijsko gozdnarski šoli v Križevcu (Križevac) Juštu Beljá in Jož. Gulin-u dovoli zbor podpore vsakemu po 50 gld. za leto 1882.

O prošnji c. kr. okrajnega šols. svetovalstva v Gorici za več donesek iz dež. š. zaloga prestopi zbor na dnevni red zaradi tega, ker uslišanje te prošnje ne spada v področje dež. zbora.

Del Torre-jev predlog za popravilo colne tarife, zadevajoče izvažanje navadnih stolov v Italijo, zbor vzame kot nujen predlog in ga sprejme brez ugovora.

Na to se sklene seja, in 6. seja je bila v petek 9. t. m. ob 5. uri zvečer.

Iz 6. seje danes samo nekoliko.

Poročevalec grof Coronini. V odgovor na vprašanja c. kr. vlade, ali in kako naj bi se preuredila domovinska postava, sklene zbor: Na podlagi skušenj, storjenih v dobi, odkar je obveljala postava od 3. dec. 1863, po kateri so zdaj uredjene domovinske razmere, izraža dež. zbor svoje mnenje, da je želeči preuredbe v tem zmislu, da bo sprejet v občinsko zvezo vseh občin brez razločka vsakdo že s tem, da trajno in nepretrgoma v njih stanuje, ne glede na to, ali ima domovinski list ali ne.

Pri tem pa bi moralo ostati v veljavi načelo, da se ne more nikdor prisiliti, da se odpove pravici pristojnosti v občini, kjer jo je sprva imel, in da se omenjeni molčeči sprejem omeji v pogojih, ktere je večina posueta iz občinskih postav l. 1849 in 1859, po katerih se obvarujejo velika središča, kamor se teka mnogo ljudstva, pretežkih bremen, ki bi jih prizadevali tujci brez premoženja in nezmožniki vzdrževati se z lastnim delom.

Iz 7. ali zadnje seje 10. sept. danes to le. Izvolili so se 4 udje in 4 namestniki v komisijo, ki ima pregledovati in presojevati reklamacije o zemljiškem davku. Izvoljeni so: gg. de Dottori, Candussi, Devetak in bar. Tacco, in njih namestniki gg: Nik. Benardelli, K. de Stabile, Ign. Kovačič in Ant. Cerne (po domače Fabijan).

Bila je potem volitev enega drželnega odbornika od strani velikega posestva. Stvar je bila nekoliko kočljiva ali zamotana, in bati se je bilo nesloženosti ali izida, ki bi zlasti v sedanjih razmerah ne bil nikakor na korist goriškim Slovencem. Konečno se je vozal rešil, kakor so pravi rodoljubi edino želeli in upali. Izvoljen je bil v dež. odbor dozdani dež. odbornik dr. Jos. Tonkli. Gledé na dva namestnika so bili duhovi pa že nekoliko razjarjeni, nam je žal, da se niso znali v pravem hipu krotiti, bolj zaradi principa, kot pa zaradi škode, ktera je bila zdaj že bistveno odstranjena. Izvoljena sta bila naposled v nameščevanje deželni odbornikov gg. Faganel in Kocijančič.

Po tej volitvi ni prišlo posebnega več na vrsto, in dnevni red in z njim letošnja sesija bila je končana. G. dež. glavar pl. Pajer se je poslancem zahvalil za njih marljivost in nepristranost; poslanci so stojé poslušali in konečno presvitlemu cesarju zaklicali: Zivio in Evviva! Posl. Deperis se na to zahvali v imenu zbornice za natančno vodstvo zbornice, in dež. glavar sklene sejo in sesijo. — O tem in onem pozneje.

Dopisi.

Iz Dornberga, 12. sept. V tem ko je preteklo nedeljo večina v goriški okolici deževalo, smo tukaj ob izjemno vgodnem vremenu velečastno obhajali navadni cerkveni shod. Razpostavili ste se slovesno v farni cerkvi dve svetinji v krasnem okvirju na veliki oltar vernim za počestjenje, dve drugi pa v poljubovanju (paks), kakor je bila misel izprožena že o svečanosti sv. Cirila in Metodija. Imel je zgovorni in v tej župniji zaslužno priljubljeni monsig. kanonik Marusič ogovor, obnašanje in veliko sv. mašo. Na zunaj so slovesnost povišali sekcijki veterani z načelnikom blagorodnim g. c. kr. majorjem vitezem Catinelli-jem in se skupno po stari slovenski šegi ofra udeležili. Ni še leto prešlo, da je ta sekcija štelá samo petero udov, zdaj jih šteje že nad štirideset. Kolikor očitnejše se kaže nasilistvom rovanje od strani sovražnikov naši dinastiji in državi, toliko bolj kliče patriotizem iz tal junace domoljube na dan. Ko sem po dokončani službi božji na precej širokem prostoru pred cerkvijo slišal navdušen nagovor načelnika do veteranov, videl čedno in redno defilovanje iti mimo duhovščine in občinskega starešinstva, sem si mislil, evo! geslo: viribus unitis naravno gojiti, starim rane hladiti in mladino spodbujati.

Po dušnem opraviilu je sledilo telesno okrepčevanje vseh odličnih gostov pri č. župniku. To svetno točko je živahno vzdrževal v pozni mrak sekcijki načelnik, blagorodni grof Lantieri, in domači pevski zbor.

Drugo bližnjo točko — bendimov tem mesecu mokro vreme tako ovira, da so nekateri mali posestniki preplašeni zaradi gajilobe že za prodajo trgli in mošt po 10 fr. kvinč oddali. Roba že zdaj izvrstna, kakor smo se pri omenjeni mizi prepričali, in za naške poštena cena.

Tretja naša točka — volitev občinskega zastopa — se pa sem od velike Šmarnice po reklamah zaradi osem (!) pregreškov zateguje takó, da bode poslednjič pri vsem trudu in pri vsej nadi vlada! tudi za naprej stari pregovor: lucus a non lucendo „cigol, migol, moj Boštjan“!

Iz Dolenje, 9. sept. Mejni potok Idrija (Judri), ki loči Avstrijo od Italije, postal je svojeglaven, ubaja namreč ob deževji iz svoje struge, ker je preveč zasuta, ter si skuša pri Dolenji novo pot napraviti na čisto avstrijskem sveto in tako mejnik prenesti na škodo Avstrije. Zato se nam vsiljuje prasha: Ali misli proti takemu prodiranju in prekladanju mejnikov kaj storiti visoka grenzregulirungskomisi ja? (komisija, ki določuje in uravnava mejnike). Nam se pozdeva, da je tukaj treba regulacije—in sicer prav zdatne. Takemu potoku, hufourniku, izročiti brambo mejnikov, ni bila kaj srečna misel. Vsi pritoki Soče naj bi bili avstrijski na slavo in blagor Avstrije! Pomota se da še popraviti.

Iz Črnič, 11. t. m. Preteklo nedeljo je imel pri nas g. profesor in deželni poslanec Povše predavanje in poduk o vinoreji sploh, s posebnim ozirom na bližnjo trgatav. Kakor poduk o kmetijstvu pred štirimi leti, privabil je tudi ta prav obilno poslušalcev ki dobro poznajo važnost njegovo.

Pred poludnem bilo je posvetovanje na sploh o trgatvi, za tem kemično preiskovanje dobrote lanskega vina, kakor tudi letošnjega mošta, ki ima že zdaj primeroma dosti dobrote in obeta še več, ako se vreme naredi. Pravi poduk začel se je pa po popludanski službi božji. Važen posebno bil je govor o vinski posodi. Povdarjal je g. Povše prav temeljito, kako veliko, da vse take rekoč je zavisno od posode. Omenil je prav primerno, da to, kar je telo za dušo je posoda za vino, sana mens, pravi, in corpore sano, t. j. zdrava duša zamore stanovati le v zdravem telesu! Osnaji naj se toraj posoda, da bo v njej se lahko hranila—če jo Bog dá—božja kapljica!

Drugi del njegovega poduka je bil o trgatvi o delovanji z grozdem in moštom, o moštovenji itd. Kar se trgatve dostaje, je g. profesor gorko priporočeval, naj se ta kolikor mogoče odlašá, kajti čim kasneje se ona vrši, tem več vdobiva grozde dobrote in sladkorja, zgublja pa enakomerno kisline.

Vse predavanje je trajalo kaki dve uri, in je bilo na vse strani tako podučno in zanimivo, da ga je hvaležno občinstvo ves čas mirno in zvesto poslušalo. Govoril pa je tudi g. profesor, kakor povsod, prav jasno in po domače. Občinstvo se mu zato dovolj zahvaliti ni moglo, ko je bil govor dokončan. K sklepu polagal je tudi g. župan Fr. Leban pričujočim na srce, naj pač dobro pazijo na posodo, pa ne le na ono, v kateri se hrani vino, ampak tudi za posodo, v katero se grozdje trže in v kateri se masti.

Ko se je občinstvo razšlo, bil je še privaten pogovor o eni in drugi zadevi, zlasti o letošnji letini. Letina pa je žalibog tako revna, da si revnejše skoraj misliti ne moremo, in da še najstarejši možje enake ne pomnijo.

Od Šempasa do Vrtovinkega mosta od pridelkov skoro govoriti ne moremo, ker jih v resnici nobenih ni. Zlasti pa zadete so županije Črniče in Malovše. Krompirja se ni pridelala še polovica ne od lanskega, turšice ne bo, tako rekoč, nič, kajti srednji kmet, ki jo je lani n. pr. 50 mernikov imel, vdobi je letos 2—3 mernike, nekteri še fsemena ne. In to so facta, to je resnica. Nemila suša ali še bolj vse pokončevalna burja je temu kriva. Pa poreče kdo: bo pa drugo? Kaj pa? Fžolu ni znamenja, ajda se tu ne seje, za repo se še ne ve, ali je bo kaj ali nič, grozdja je prav malo, ker ni trt. Položaj ubozih ljudi je tedaj žalosten, britek in usmiljenja vreden.

Toča pred štirimi leti—živinska kuga, ki je le v Črničah okoli 5000 gl. škode povzročila—velika izguba zaradi vožnje v Bosni—pozebeje trt predlanske strašne zime—letosnja omenjena suša in burja—pripravila je ubozega kmeta na golo.

Potrebna je bila lanske leto nova cesta, da se je ljudstvo preživilo — a potrebno pa bi bilo še kaj enacega posebno gotovo letos!

Iz Komna, 12. sept. (Toča, mlin.) Že v predzadnji „Soči“ iz Komna je bilo povedano, da je žito le slabo obrodlilo, in turšico uničila je suša. — Toda poleg vseh imenovanih nevgodnosti uzula se je debela toča dne 9. t. m. in pokončala grozde, zadnje naše upanje, razkosila ajdo in kapus (zelje). Drevje je mnogo trpelo, ker mu je mnogo vejic odbila. Pod drevesi je bilo listja, kakor meseca novembra. Ne vem, kaj homo počeli, kajti pridelkov ni, kredita tudi ne, in živeti bode vendar treba. Kedor količkaj na pribodnjest pomisli, opravičil bode plakanje revežev in revic, ki ne bodo imeli koščeka kruha, da bi ga dale gladnim otročičem. Tudi po hišah je toča razbila šipe, kar se še nikedar ni zgodilo. — Zadet je naj bolj Komen. Parni mlin v Komnu obeta, kakor

se vidi, dobro delati, odlikuje se posebno zaradi naglosti in dobre melje. Ljudstvo sploh je veliko bolj zadovoljno z moko, nego na vipavskih mlinih.—S tem mlinom je nam Kraševcem mnogo pomagano. Koliko časa, truda in živine se prihrani! Da bi le izvrstno tudi za naprej se obnašal in splečeval, to bi bila naša želja, drugače bi bili pri starem. Š.

S Krasa, 7. sept. (Praznik v Brestovici in sad nemščine v ljudski šoli). Na spodnjem Krasu in sicer v Brestovici smo obhajali 28. avgusta vesel praznik ob priliki, ko je dobil naš vrli vikar, č. g. Jože Kumar od presvitlega cesarja zlati zaslužni križec. Od vseh krajev je privrelo ljudstvo ta dan v našo mirno in preljubljeno dolinico; bila je pa tudi Brestovica v praznični obleki. Iz Tržiča je bila prišla godba, ktera se je dobro obnesla. C. kr. okrajni glavar pl. Bosizio je dobro pogledal napis na slavoloku, ali ni morda nemšk; ali brati je bilo samo: „Dobro došli“. V pridigi je g. mons. Štefan Kofol pojašnjeval lepe lastnosti proslavljenega vikarja, ki se je vedno potezal moralno in politično za blagor in korist občine. Veliko mašo je imel mons. č. g. Bensa, kteremu so bili pripomočniki odlični duhovniki. Slišali smo pri sv. opraviilu kaj lepo petje.

Pozneje je g. okr. glavar nekoliko slovenski našteval zasluge g. Kumarja, potem pa, izročivši mu zlati križec, je govoril v nemškem jeziku, kterega pa jaz nisem umel in torej ne vem za ta del nadaljnje ga poročila. G. Kumar se je v slovenščini zahvalil cesarju, kteremu obeta ostati vedno zvest državlján in skrben za domovino. Ko je na to zadonela cesarska pesen, je ljudstvo z navdušenimi živioklici izrazilo svoje veselje. Od g. vikarja je dobila šolska mladina mnogovrstnih darov ob tej priliki. Veselje je prešinjalo ljudstvo tudi med obedom, ko je godba svirala in so se prepevale narodne pesni. Tako nam ostane ta praznik v lepem spominu. Ponosni smo na takega dušnega pastirja, čegar mnogobrojna dobra in lepa dejanja so vsem v okolici odkrita; naj nam njegov zgled ostane v lastno spodbudo.

V novejšem času imamo ljudske šole, in zelo nas obtežujejo davki, ki so povečani po šolskih dokladah. Clovek bi nič ne rekel, ko bi se naši otroci zares kaj pridá naučili. Ali namestu da bi se otroci podučevali samo v domačem jeziku koristnih predmetov, jih trudijo in pačijo s tujščino, nemščino. Takó se pa dogodi, da ne znajo ne tega, ne onega. Ko pridejo v službo v Trst, začnejo, ker se niso utrdili v slovenščini, takoj mešati spakedrano tržaško laščino, in pišejo nam pisma, v kterih ne zaslediš ne ene vrstice samo domačega jezika. Vse je pomešano in spačeno, tako da je ni mogoče umeti. Bog pomagaj, potem pa naj naši krajni šolski sveti prosijo za nemške šole! Bog jim grehe odpusti!

Politični pregled.

Cesar je pri manevrah na Ogorskem zelo zadovoljen, ker vidi velik napredek naše vojske zlasti tudi v tehničnih izvršbah in natančnostih. Udje cesarske biše so bili v mnogem številu navzoči in tudi delavni kot presojevalci.

Cesar pride te dni v Budapešt, kamor pridejo tudi naše polovice ministri v posvetovanje skupnega proračuna l. 1882.

Ustavoverci so si prisvajali dozda s tem imenom pravico, kakor da bi oni edini varovali našo ustavo. Prisvajali so si to pravico tudi potem, ko so se že davno obnašali kot nacijonalcí, potem ko so na strogo prusko-nemške programe Schönererjeve prisegali ali vsaj jih molčé sprejemali. Rekli so, da oni sami čujejo nad ustavo in s tem nad državo, in da drugi narodi delajo na razpad države. Vse to so delali sami, in bodo še delali, pa ne pod krinko ustavo-vercev, ampak pod pravim imenom v „nemškem klubu“, kterega snujejo in svoje tovariše združujejo. Iste osebe pod pokroviteljstvom novega, ne ravno visoko nemškega imena! Mi smo tega veseli, ker krinko snamejo z obraza, da ne bodo več nasproti kroni in tujcem kazali se boljše nego so.—V novi „nemški klub“ ustavo-verce vabi tudi dr. Herbst, ki je zopet svetu razglašal nemških nacijonalcev separatizem za hegemonijo nad drugimi narodnostimi.

Kljubu Herbstovemu in tovarišev ščuvanju pa ravno pemske Nemci drugače mislijo, kot njih pol. vodje. Nemci in Čehi na Pemskem letos vzajemno otroke pošiljajo eden k drugemu, da se otroci privadijo zlahka in z mladega obel dež. jezikov. Dokaz ad oculos!

Dozdani namestnik pemski Weber je odšel za namestnika v gornjo Avstrijo v Linz.

Govori se, da pride ital. kralj Umberto vendar na Dunaj našega cesarja obiskat in sicer 15. oktobra. O našem cesarji pa pripovedujejo, da pride skupaj z ruskim cesarjem. Avstrijski Slovani se takega shoda toliko nadejajo, kolikor se ga bojé Ogri, ki bi radi napeli vojsko z Rusijo.

Na Ogrskem niso veseli, če nimajo s škandalom opravičiti bodi si v notranji ali pa zunanji politiki. Te dni imajo opraviti z enim stotnikom in podstotnikom, ki sta se bila sprla zaradi nepotrebnih reči. Nek „lejtant“ Gützel je trdil, da bi ne ustrelil na Ogre, ko bi imel ukaz. Zarad tega ga Ogri demonstrativno proslavljajo. Misli pa se, da bo treba vojakom dotično prisego popraviti; to bi bilo prav, drugače bi morala Avstrija propasti, kakor hitro bi notranje ustaje nastale.

Ogrski fin. minister grof Szapary izdeluje načrt, po katerem bi se uravnale ogrske finance, ki so res reda in še več ko reda potrebne.

Bar. Lapenna, ki ni bil Slovanom nikdar prijazen, pač pa velik sovražnik, bo uređoval zdaj sodniške urade v Bosni in Hercegovini. Sekcijski načelnik bar. Kravs bo pa v teh pokrajinah ogledoval upravne ali administrativne urade. Vsakoteri uradi so v Bosni in Hercegovini v starem ali v prehudem stanju za ljudstvo. Poprav je silno potreba.

V dalmatinskem dež. zboru v Zadru je Bajamonti s tovariši napravil škandale, vsled katerih so bili celó narodni poslanci napadeni na ulicah. Namestnik Rodič je odšel gotovo vsled tega na Dunaj. Zbor se je sklenil; več o njem in drugih zborih pozneje.

Na Hrvaškem je vlada nezaslišano pritiskala ob volitvah na volilce. Zmagala je po zunanjem, ali moralno nikakor. Dobila je dozdej na svojo stran 21 poslancev izmed 32 poslancev. Biskup Strossmayer je vladi nasprotno deloval; nemški judje v „N. f. Presse“ svetujejo ogrski vladi, da bi tega svečenika odstavila! Ali bi bilo veselje, pa v tem ima še kdo drug govoriti, predno se židovske in gotovo tudi hrvaške vlade želje uresničijo!

Največe pomenljivosti je bil oni teden shod nemškega cesarja z ruskim carjem v Danciku ali v Gdanjskem. Imeniten mora biti ta shod, ker so se ga udeležili prvi diplomatje Nemčije in Rusije. Vsi, tudi avstrijski uradni listi mislijo, da ta shod pomeni samo mir, evropski mir. Avstrija je bila za ta shod sporazumljena in vse neki kaže, da se zveza med Nemčijo, Rusijo in Avstrijo utrđi kljub avstrijskim judom in magjarskim rusofagom.

V Egiptu pa se godé čudne reči, ki ne kažejo na mir. V tej deželi so se vojaški polki združili in kralja ali Kediveja prisilili, da je sedanje ministerstvo odpustil. Za vojaško nenačrtno revolto pa se tišče diplomatje, najprej angleški, ki bi radi Egipt dobili v svoje roke, zlasti odkar so zasedli Francozi Tunizijo. Takó pa bi vtegnila vneti se vojska med Francozi in Angleži na tuji zemlji: v Afriki, kjer turški sultan le po imenu še nekaj gospoduje, in je brez vsake moči nasproti velevlastim evropskim.

Na Švicarskem se je posula gora na vas Elm in je zasula 200 ljudi in 30 hiš.

Domace stvari.

Razglas. S podporo v. c. kr. kmetijskega ministerstva priredi tukajšno v. c. kr. kmetijsko društvo naslednja kletarska predavanja s posebnim ozirom na bližajočo se trgatav in sicer: dne 11. septembra t. l. je bilo v Črničah, (kakor kaže tudi denašnji dopis) predp. od 8-9^{3/4} posvetovanje z vinorejci in razkazovanje aparatov, s katerimi se preiskuje mošt; popoldne po končani službi božji: poduk o kletarstvu. dne 18. sept. v Štanjelu (isti red kakor za Črniče); dne 24. sept. v Križu pri Ajdovščini, predp. od 9-12 poduk o kletarstvu, popoldne praktični razkazi o izdelovanju mošta; dne 25. sept. v Šmarjah (isti red, kakor za Črniče); dne 27. sept. v Dornbergu (isti red, kakor v Križu); dne 30. sept. v Štverjanu (isti

red, kakor v Križu); dne 1. oktobra v Kanalu (isti red, kakor v Križu); dne 3. oktobra v Biljani (isti red, kakor v Križu). V Križu, Dornbergu, Štverjanu, Kanalu in Biljani so nekateri rodoljubni gospodje ponudili za praktični razkaz in poduk, kako ravnati z moštom, primerne množine grozdja, katero se bo podelalo strogo po vodilih umnega kletarstva, tako da bo mogoče ob enem pridobiti poskušnje, katere bodo zamogle dokazati sposobnost naših vin za svetovno kupčijo. Obilno vdeležitev teh podučnih predavanj pričakuje v. c. kr. kmetijsko društvo. Predsednik Coronini, tajnik G. N. Prato.

Kobaridska čitalnica vabi za nedeljo 18. sept. v Žganovi dvorani k besedi. Spored: 1. Hercegovska, zbor s čveterospevom T. Hajdrih. 2. Govor. 3. Danici, samospev z zborom, Dr. Ipavec. 4. Pevčeva kletev, deklamacija Cegnar. 5. Venček narodnih pesni, J. Kocijančič. 6. Gospod Čapek, veseloigra v enem dejanji. Po besedi domača zabava. Začetek točno ob 7. uri. Vstopnina 20 novcev. Čisti dohodek je namenjen čitalnični knjižnici. K obilni vdeležitvi vabi odbor.

Izpred porotne sodnje. Na smrt obsodjen je bil pred porotno sodnijo v Gorici 7. t. m. Luka Čuiz, rojen v Dolji, bivajoč v Čadri v okraji tominskem. Obsodjen je z 11 glasovi proti enemu glasu zarad umora. 23. jul. 1876 je vrgeč blizu Tomina pod cesto Jerneja Klobučarja, kateri je vsled smrtnih ran v glavi že drugo noč umrl. Obsodjen je tudi zarad tega, da je žugal Čuiz umoriti Ano Leban. Čuiz je 47 let star, oženjen, zna brati in je bil že kaznovan.

Nek Anton Mihelič iz Otaleža pa je bil obsodjen na 4 leta ostre ječe zarad tatvine. Bil je zarad tatvine že v Gradiški zaprt 1 in pol leta. Ko je dostal letos spomladi to kazen, je takoj unesel nekje 5 gl. in še par ravno takó majhnih zneskov. Zarad prejšnjega življenja je dobil takó hudo kazen.

Te vrstice smo bili napisali, predno nam je došel prijazen opomin večeraj v „Sl. N.“, da naj prinašamo vesti tudi izpred porotnih sodnij. Kedar je kaj posebnega, ne pozabimo objaviti tudi v „Soči“ stvari od te strani. Navadno pa, hvala Bogu, nimamo prehudih hudodelstev pred našo porotno sodnijo, in zato jih ne naznanjamo redno ali kar od kraja. Zato mislimo, da naši čč. bralci ničesar ne izgubé, ako takih obravnav ne berejo v naših omejenih predalih, in konečno smo se mi od začetka držali načela, da večkratno prebiranje zločinov nam strah pred njimi prežene. Veliko pozneje smo brali v slov. listih ponatisnen sklep ital. uradnikov, s katerimi so se neki odločili pobojev in raznih hudodelstev ne prinašati. Naši listi so ta sklep odobraval, ali v dejanji ga do zdaj niso izpolnjevali. Mislimo pa, da jim občinstvo ne dela preglavice, ko bi oni sklep posnemali tudi za slov. razmere.

Na Občinah pri Testu so izvolili v mestno svetovalstvo tržaško zopet dr. Bizjaka s 102 glasovi. G. Malalana dobil je neki samo 22 glasov. „Edinost“ pristavlja temu dogodku to-le: „V drugačnih razmerah bi naši rodoljubni volilci gotovo bili glasovali za vrlega Malalana; z izvolitvijo dr. Bizjaka pa so dali tri nezaupnice: deželni vladi, mestnemu svetu in onemu gospodu, ki je mislil, da ima poslanca v svojem žepu.“ Bomo videli, kaj porečejo pa drugi. „Sl. N.“ n. pr. pristavlja: „Na Primorskem, kakor je videti, še ni konec zmešnjav.“

Zmešnjav tudi ne bo konec, dokler bodo našim ljudem pot kazali taki politikarji, kakoršni se kažejo na Tržaškem in zlasti tudi na raznih prostorih in straneh trž. lista „Edinosti“. Ti ljudje se obnašajo kakor da bi slovensko občinstvo spomina ne imelo za zasakavanja prevračanja in okorna izgovarjanja, da bi se laže umili pred slovenskim svetom. In takó drzni, so da z najhujšimi psovkami obirajo poznane in nepoznane rodoljube, ki imajo pogum vdrugih slov. listih priti z resnico na dan. Glasilo „Edinost“ se gledé na volitev na Občinah obnaša takó, kakor bi ne bila smela priporočati po lastnem izreku čislane narodnjaka g. Malalana. Zakaj si pa ni upala javno priobčiti ime kandidata, katerega je pol. društvo „Edinost“ določilo? Zakaj je stopilo od svoje navade? Kdo je volilec narekal ono modrost, katero beremo v razlogih zadnje „Edinosti“? Pa nehamo stavljati daes prasanja, saj bodo nas tako zopet silili pometati pred svojim pragom. Kajti resnica bode najbolj politikarje trž. „Edinosti“, zato ker imajo preveč grehov na svoji vesti.—Mi smo sicer „Edinosti“ dolžni mnogo povedati, oziroma na njeno publo in predzno zbadanje odgovoriti. Toliko moramo pa danes vendar izreči, da so na Primorskem razmere zares take, ki potrebujejo krepkih zagovorov naših pravic v kakoršnih si bodi glasili. Ali zelo dvomimo, da bi zastopala trž. „Edinost“ ogromno večino ljudstva na vsem slovenskem Primorskem, dokler jo bodo vodili dozdanji politikarji. Dokler bo hodila „Ed.“ v Trstu doseđanje poti, protestujemo proti takim trditvam, tudi ko bi prihajale od strani čistih poštenjakov, pa slabo podučeni narodnjakov.

G. dr. Janez Bleiweis vitez Trsteniški se je z ozirom na svoja leta odpovedal namestovanju kranjskega deželnega glavarja. Oče Slovencev je prej ko ne s tem pot pokazal kranjskim dež. poslancem

za približujoče se zborovanje. Kranjci so zastoj pričakovali razpusta dež. zbora; slovenski poslanci pa, kakor upamo, bodo ognili se vsakotere škodljive oportunisti v tej sesiji.

Deželni zbor kranjski. Danes poslednjo uro pred tiskom „Soče“ smo dobili s Kranjskega obširen dopis, kateri živo, pa vse resnično slika žalostne razmere Slovencev pod Taaffejevo vlado, v katero vedno samo upamo, pa ničesar ne dosežemo. Dopis priobčimo prihodnjič v celoti. Danes samo še to. G. dopisnik se čudi, da so kranjski dež. poslanci nekako sami nesložni. Lani so poslanci izjavili v javni seji, „da se v ta deželni zbor, ki je takó nepostavno sestavljen, ne vrnejo več — kakó navdušeno — grozeče je „Sl. Narod“ tačas razglašal to izjavo.....s časom se je vse pleglo, in dandanes se pri nas ne more nihče orientovati, kaj da nameravajo naši poslanci...“Končuje pa takó: „Drugi teden soboto je določeno, da se snide naš deželni zbor. Je-li bode polnoštevilčen? O tem vprašanji tudi klub narodnih poslancev ni složen. Tako se vsaj pripoveduje. Sploh od Jurčičeve smrti naša politika lavira; da si ne priznan vodja, je imel Jurčič velik upliv, jasen cilj, železno roko in jekleno voljo! Pa je šlo zato tudi dobro. Ljubljansko prebivalstvo pa z napetimi živci pričakuje dan 24. septembra.“ — Iz vsega je razvidno, da v kranjskih narodnjakih vré, in da niso zadovoljni s postopanjem in neodločenostjo svojih poslancev. Morda smo jo prav zadeli, ako smo rekli, da se je dr. Bleiweis odpovedal namestovanju dež. glavarstva. Mi zaupamo, da bodo poslanci hodili pot očeta Bleiweisa, ki je še zmerom pravo zadél, že naprej tudi slutiti!

Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo bo imelo redni občni zbor 36. 27. in 28. t. m. v Kočevju. Program je neki jako zanimiv.

G. Andrej Winkler, v. c. kr. dež. glavar kranjski je bil 14. t. m. kakor se „Sl. N.“ telegrafuje, izvoljen od občin vipavske doline za častnoga občana.

Minister Conrad skeptičen. Sedanjí naučni minister je bil dalj časa na Kranjskem, in še letos je rekel, da pozna primorsko in v obče razmere vseh Slovencev prav dobro. V Kranjskem dež. zboru je ob svojem času videl, kako so se naši slov. poslanci spretno znašali in sukali v slovensčini. Ali kedar je kaj neugodnega za nas, Conrad takoj naše nasprotnike usliši, in takó je brž potrdil nasvet kranjskega dež. šols. sveta, da naj bo na učiteljski pripravnici slovensčina obligaten predmet samo prvo leto in samo za poskušnjo! Tudi njemu: Le takó naprej! Upamo, da jih bo zato že še slišal od naših drž. poslancev, pa takó, da jih bo drugače uslišal, kakor dozdej.

Slovenščina je na Kranjskem vendar sodni jezik, kakor je posnemati iz rekurza, katerega je v. nad. sodnija rešila, da si je bil sestavljen v slovenskem jeziku. Če le ne poderejo jutri, kar so sezidali danes!

Kuponi k zemljiško odveznim obligacijam za Goriško se izdajo novi za desetletje od 1. maja 1882. do konca novembra 1891. Posestniki taci obligacij naj se obračajo zanje na goriško deželno blagajnico; izkazati se morajo z obligacijami in položiti pobotnico, v kateri je navesti številko obligacije in nje nominalno vrednost.

Nagrobna spomenika za slovenska umrla pisatelja Val. Mandelca in J. Jurčiča je izdelal ljubljanski kamenosek g. V. Čamernik. Prvi se pošlje v Karlovec, drugi pa se tudi kmalu postavi na Jurčičev grob v Ljubljani. Spomenik bo ograjen z okusno železno ograjo, katero dela ključavničar g. Zelenec.

Velike vojaške vaje so se v Postojni začele 1. t. m. z jedno brigado, katera je sestavljena iz polka Jelačić, 1. in 3. bat. Hess, 4. bat. Weber, 2. bateriji topničarjev, 1. eskadrona ulancev in nekaj sanitete. 1. in 2. t. m. si je ogledal vaje Flzm. baron Kuhn, ter se o njih zadovoljno izrazil. — V sredo, 7. t. m. je bil pri vajah nevarno iz topa zadet nek topničar, kateri teško ozdravi. Nesreči povod je prevelika naglost.

Na Proseku se odpre v. c. kr. pripravnica za nemške srednje šole 16. septembra t. l.

Napitnica našega cesarja. Naš cesar je pri cesarski mizi v Miskolcu na Ogrskem carju napil takó-le: „Danes praznujemo rojstni dan mojega izvrstnega prijatelja, cesarja ruskega. Jaz izpraznim svoj kozarec na njegovo blagostanje in popolno zdravje.“ [Na te besede se obrne cesar proti ruskemu generalu Feldmanu, vojaška godba pa zasvira rusko himno, in ves dvor jo je stojé poslušal.

Deželna kranjska vino-in sadjerejska šola na Slapu pri Vipavi prične s 15. novembrom t. l. nov tečaj. Poduk v trtoraji, kletarstvu, sadjereji, splošnem kmetijstvu (tloznanstvo, gnojznanstvo, orodjeznanstvo, rastlinoreja, živinoreja), zelenjadoreji, čebeloreji, sviloreji, kmetijskem knjigovodstvu, kemiji, fiziki, geometriji in praktičnem merstvu, praktičnem risanju, pisju in nemškem jeziku, traja s počitnica-

mi vréd dve celi leti. Učni jezik je slovenski ter podučujeta dva redna in eden izvanredni učitelj. Za praktični poduk nameščena sta vinar in vrtnar. Za redne notranje učence te šole sprejemajo se le popolnoma zdravi, krepki fanti, kateri so vsaj 16. leto in ljudsko šolo z dobrim vspehom dovršili. Za spretno kranjske mladeniče razpisalo se bode o svojem času nekoliko deželnih štipendij po 120 gl., za katere bodo stanovanje, hrano in poduk v zavodu. Neštudenti, torej plačujoči notranji učenci, plačujejo, ako se z navadno hrano štipendistov zadovoljijo po 120 gl. na leto za hrano in stanovanje, in sicer v mesečnih obrokih po 10 gl. naprej; hočeje-li pa oni boljše hrano imeti, t. j. vsak dan juho in meso s prikuho, potem plačajo po 156 gl. na leto. Šolnine plačujejo redni, notranji, plačujoči učenci po 20 gl. na leto in sicer v pol letnih zneskih po 10 gl. naprej. [Pravilno kolekovane prošnje za sprejem naj se pošiljajo podpisane nemu vodstvu, ter naj se jim pridene krstni list, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo zadržanja in pravilno kolekovana ter legalizovana zaveza prosiščevih staršev ali varuha, da ga bodo za čas bivanja na zavodu z vsem potrebnim preskrbeljevali.

Na Slapu, v septembru 1881.
Vodstvo deželne vino-in sadjerejske šole na Slapu pri Vipavi.

R. Dolenc, vodja.

Razstava obrtniška in kmetijska v Trstu za leto 1882 v spomin petstoletnice, od kar je Trst pod našo cesarsko hišo, je zagotovljena. Odpre se 1. oziroma 13. avg. 1882 in zapre 15. nov. 1882. Več o tej razstavi, ki se snuje po čudnih potih in sklepah, o priliki.

Razglas. Živinske razstave, katera je bila napovedana za 29. dan t. m. v Gorici, ne bo letos zaradi neprevidenih vzrokov.

Mila gora — Mengore. Ko se je bližal shod na Mengorah, pri Volčah, slišal sem v Gradnem reči: Prihodnjo nedeljo pojdem na Milogoro in ponesem tje fige, ker se dobro tam prodajo. Na vprašanje moje: Kje je ta Milagora? dobil sem v odgovor popis kraja, po katerem sem spoznal, da rečejo Gradenci (in morda tudi drugi Brici) Mengoram — Mila gora. Tega lepega imena nisem nikjer na Tolminkem slišal, dasi mi je bila priložnost prav mnogokrat o Mengorah kaj slišati, zlasti kedar sem se v prijaznih Volčah ustavil. Zato me je mikalo, to najdbo priobčiti. Milagora bo lahko kaj pomagala k etimologiji Mengore, vsaj labiales se radi zamenjajo. Sploh, brez vrednosti ni to lepo ime Milagora. *)

Zahvala. V novi je gospod Tone Frčila, trgovec v Gorici, knjižni kat. polit. čitalnice v Čopovanu podaril 20 slovenskih knjig. Prijetno dolžnost spošnovaje izreka iskreno zahvalo za ta znameniti dar. Bl. Grča, predsednik.

Književno naznanilo. P. n. naročnikom pomožne šolske knjige „Prvi poduk“ si dovoljujem naznanjati, da pride v kratkem na svetlo v tiskarnici in založbi Kleinmayra in Bamberg v Ljubljani. — Ob enem priporočujem svoje šolsko blago po naslednjih znižanih cenah, in sicer pisane z zemljevidi in brez njih po 1.15 gl. (na debelo), risanke (po 3 gl. in 2 gl. 50) ter knjige: domoslovje (8), zgodovino (10), zemljepis (10, 26), geometrijo (24), malo fiziko (23), prirodoznanje (56), fiziko s kemijo (60) in gospodinjstvo (30).

Lapajne, v Krškem.

*) Kdo drugi bi utegnil misliti še prej na „mejno gore“, pa mi stvari ne poznamo, in zato ne dajemo nikake vrednosti ne temu ne onemu izvodu. „Mila gora“ je pa najprej od tod, da so Brici ime po svoje spremenili. Ur.

Listnica ured. Več dopisov smo morali za to pot odložiti. Osnovalec sestavka: „Oslojejem!“ prosimo za pravo ime. To ostane samo za nas. Hvala za naprej.

Listnica opravištv. Po pošti iz Biljanje smo dobili 3 gl. naročnine; ker se je pozabil, naj nam g. naročnik blagovoli poslati svoje ime.

Poslanica.

Ker se sploh sumi, da bi bil jaz pisal dopis v zadnjem in predzadnjem listu „Soče“, glaseč se „iz Komna“, zato prosim slavno uredništvo*), naj blagovoli potrditi, da ni to istina, — nego da imamo tudi druge ljudi v občini, katerih čuti niso še otrpeli. Omenjeni dopis je bil pisan popolnem v duhu občinstva, vox populi — je pa — vox Dei, tako se mi je nekje povedalo.

Z odličnim spoštovanjem vdani

Al. Štrekelj.

Komen, 12. sept. 1881.

*) Radi potrdimo, da ni g. Al. Štrekelj pisal dopisov „iz Komna“ v zadnjih 2 št. „Soče“. Obžalujemo pa tudi ob tej priliki, da je pri nas obče razširjena bolezen sumničenja določenih oseb, ako se kdo predrzne nekoliko resnice v časnikih objaviti. Ali se morda z zasledovanjem in preganjanjem zatrejo krivice in nerednosti, kjer se nahajajo? Ur.

Objava!

Ker se raznaša govorica med mirenskimi vaščani, kakor da bi bil podpisani spisaval dopise z napisom: „Iz goriške okolice“ v političnem listu „Soče“, zadevajoče mirenko občino, zato prosim podpisani sl. uredništvo*), naj bi blagovolilo pritrditi, da dotični dopisi nikakor ne izvirajo iz peresa nižje podpisanega.

Miren, 12. sept. 1881.

Mihajlovič Vuga, kaplan.

*) Potrdimo, da g. Mihajlovič Vuga v tej objavi „omenjenih dopisov“ ni pisal za „Sočo“. Ur.

Javno zahvalo

izreka vsem onim Bovčanem, ki so blagovolili zadnjo čast skazati moji dne 11. t. m. umerli supruzi ter jo sprejmiti do kraja večnega počitka

žalujoči soprug M. MAVRFR.

V Bovcu, 13. sept. 1881.

Nove bukve so prišle ravnokar na svetlo z imenom

„Lurška mati Božja.“

Preložene so iz francoskega po g. Henriku Las-serre. V njih je popisano, kako se je mati Božja prikazovala v Lurdu pred nekoliko leti, in kako so se potem godili in se še godé čudeži. Veljajo mehko vezane 1 gld., v polplatnu 1 gld. 20, v polusnji 1 gld. 25 kr., in vse v platnu 1 gl. 40 kr. Po pošti 10 kr. več. Kdor vzame 10 iztisov, jih dobi poštne proste. Prodaja jih prelagatelj Franjo Marešič, kaplan v Šentvidu nad Ljubljano in

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

Božjast

ozdravlja pismeno specialni zdravnik dr. Killisch v Draždanah (Dresden, Sachsen) Za velike vspehe (8000) velike medalje znaust. društ. v Parizu.

Zakaj boleha toliko ljudi?

Pogostoma se pritožujejo, da se ljudje dandanes veliko manj dobro počutijo nego nekdanj. Ni pa, da bi bilo več nalezljivih bolezni, ker je dokazano ravno nasprotno, da te niso več tako hude in se ne širijo več toliko, kolikor nekdanj. In sicer zato ne, ker se skrbi bolj za sanitarne naredbe, in ker imajo veliko več skrbi za zdravstvene zadeve; to pa je vendar gotovo, da boleha ljudi veliko bolj v hrbtu in v prsih, in da se počutijo, kakor da bi bili brez moči in mrtvi, in vse to brez vidnih vzrokov. Koliko jih je, ki se pritožujejo po jedi o bolečinah in tiščanji v želodcu, tudi, kedar so le malo povžili. Drugi se čutijo onemogli zaradi neprehajljivosti. Tiso-čeri čutijo bolečine v glavi, na žolci, neprijetnem dihanji, ki jo zlasti neprijetno onim, ki občujejo z nami, in je posebno neprijetno jutraj. Večkrat slišimo: hujše se počutim in sem trudnej, kedar vstanem, kot pa, kedar se vlečem. Pogostoma nahajamo tudi slaba usta, jed nam ne diši, ali pa ne moremo ničesar povžiti pri obedu.

Ti so pa najmanjši nasledki, da se slabe počutimo, in vendar in v prebavilih, katera (bolj kot bi si človek mislil) povzročujejo škodo in trpljenje skoro v vseh drugih telesnih opravilih. Ko bi bilo mogoče ohraniti želodec v njegovem pravilnem stanju, in ko bi bil drob prost zaprtij in nepotrebne driste, bi človek dosegel veliko večjo starost nego jo doseže.

Ta dva pogoja kažeta pot za stanovitno zdravje. Želodec je, kakor kolo v kolesih, in kakor vtegne nepravilno tekanje enega kolesa v uri podreti ves urni stroj, ko vniči urno delovanje za kazanje časa, ravno tako se godi z imenitnimi prebavili; ako pa prenehajo natanko in pravilno delovati, pokončajo s tem vsled oslabiljene moči in nedelavnosti — in teh je legija — delavnost vseh od njih odvisnih delov, in ves človeški mehanizem trpi zaradi tega, kar bolnik neprijetno vó in občuti.

Ako točo pa strojevo kolo pravilno, kaže tudi pravi čas, in bistveno urno delovanje — ki je merilo časa — je zopet na pravem mestu. Ako se pa zlo vgnjezdí, se kolesa — namesto da bi skupno delovala — poškodejo in razrušijo, in se takó uničijo. Ravno tako je s sestavo človeškega telesa kakor ura, potrebuje tu pa tam uravnave. Ako podeliš pokvarjenim organom zopet naavno moč, delovali bodo zopet pravilno, in noben organ ne bo rušil ali nereden, v škodo in bolečino drugih. Da se pa to doseže, mora se prebava pospeševati s tokom tekočine, ki pripada spodnjemu želodcu, in to se doseže najvpešniše z „Šlakker ekstraktom“; ta podeli moč želodcu, drobno živost in moč, oživi jetra, za več veselje življenja in zdravju vsem, ki ga rabijo.

Cena stekla gl. 1.25 gld. Dobiva se v Gorici pri gospodu lekarniku Jak. Cristofoletti-ju.

Več 4 do 5 letnih

ŽREBEV

najboljšega tirolsko—štajarskega lahkega in težkega plemena se išče v nakup. Posredovalci dobro došli. Ponudbe naj se pišejo na W. S. 849 an Haasenstien & Vogler in Leipzig.

3 Gosli

so na prodaj pri KOLARIČI, kotlarji za kosarno.

Na podlogi razsodbe v. c. k. dež. zdravniškega sveta od v. c. k. namestništva dovoljene

Marijaceljske kaplje za želodec

izvrsten pripomoček zoper vse želodečne bolezni

resbno pa se sponaša pri netočnosti, želodečni slabosti, slabodisčnem dihu, kedar človeka napenja, mu kislo podaja, kedar ga grize ali vjeda, pri želodečnem kataru, zgagi ali rezalci, če se nareja pesek ali kaša, pri preobilnosti slija, zlatenci, pri studu in metanji, glavobolu, prihajajočem od želodca, želodečnem krču, pri zaprtem životu, prenasitenosti bodi z jedmi ali pijačami, pri glitah, vrančnih, jeternih ali hemoroidalnih bolestitih.

Vsaka steklenica stane s podukom o rabi 35 kr.

Glavna zaloga za Gorico pri gospodu lekarničarju A. pl. Gironeoli v Gorici, blizu „treh kron“.

Centralna zaloga za razposiljanje: Apotheke zum heiligen Schutzengel des Carl Brady, Krem-sier, Machren.

Ant. Gregorič,

sedaj v svoji lastni hiši Via France-sco Giuseppe blizu starega goriškega pokopališča,

sprejema vsako mizarsko in tapecirsko delo ter garantuje, da bode dobro in trajno izvršeno.

Priporoča ob enem svojo bogato zalogo hišne oprave (mobilij), tape-cirskega blaga in zreal po prav spodobnih cenah.

GLASOVIRJI!

Glasovirji, že rabljeni:

od Schott-a po 180 do 230 gold.
od Riedl-a po 250 do 300 „
2 Boesendorfer-jeva po 450 „

Cisto novi:

Kutschera, 1. vrste 430 gld.
Mayer, 1. vrste 450 „

Pri
g. F. Dragatin-u, v Gorici,
via Morelli št. 12.